

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 10 din. ali 40 K. V Ameriko cena na leto 50 din. ali 200 K. Kam doma na eden naslov od deset falatov više hodi, dobijo naročniki i kalendar brezplačno.

„Vredništvo i opravništvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanos v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravništvo Novin v Črensovce Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok 50 par (2 K.) za večkrat popust od 5% do 35%.

V slovo našim prekm. dijakom.

Pri smo vam večkrat kaj pisali o naših dijakov prekmurških. Znamo, da se vsi naši rojaki zanimajo za svoje študente, ar so to naše vüpanje v boljšo bodočnost, ar iz dijakov bodo duhovniki, učitelji i drugi vüčeni ljudje, šteri bodo že inachi skrbeli za našo ljübo Slov. krajino, svojo domovino, kak tujinski ljudje. Naši vrlji Prekmurci tudi že znajo ceniti dijaško težave puno življenje. To se vidi iz toga, da radi dajo študirat svoje sine i hčerke. I to je jako dobro. Stariše, ešče več dijakov mora biti v Prekmurji! Gda ne bo pri nas niti ednoga kmeta, šteri ne bi meo šolanoga sina ali hčere, te bo boljše, te bo dobro v Prekmurji.

Ar smo že omenili, da je v Prekmurji že dosta dijakov, bodete mogoče pitali, kaj delajo tej „mladi gospodje“, da nikaj ne čujemo o njih, včasih se prikažejo nad nami za kratek čas s svojimi lepo počesanimi vlasmi pá se skrivajo i ji nega več videti. Da, istina je to. Celo zimo ji nega doma. Gda vi počivljete po zimi, vživjate za toplov pečjov sad svojega poletnoga, trüda te se oni včijo, trüdljo, delajo po 10—12 vür na den, samo da bi se bolje pripravili za bodočnost, za vas, naši prekmurški rojaki. Gda serovlasni starčki pripovedavlejo svojim vnükom v toplo zakürjenoj hiši, ali med veselimi pesmami seme luplete ob dugij zimskij večerij, ali pa v veselij šalaj perje češete, košare pletete i Bog zna, kaj vse lepoga delate, te se naši dijaki včasij cele noči včijo, si helijo glave, mogoče v kakšoj sobi pod strehov, štera je ešče nigdar ne bila zakürjena. Resan žmetno je dijaško življenje, a itak tak veselo, da bi naši dečkeci i deklice gotovo vsi šli študirat.

Kaj je pa tak razveseljüje? Radost njim dela, da bodo lahko k Božiči, k Vüzmi i na konci leta prišli pá pogledat svoj rojstni kraj,

svoje drage stariše, sestre i brate. Gda bodo pa končaji po osmij ali dvanajstij letij svoje včenje, bodo lahko želi, ka so med teni časom sejali, bodo lahko pomagali svojim rojakom. Vse to njim dela veselje.

Naši dijaki pa ne počivljejo tudi po leti ne. Ne samo, da kaj pomagajo domačim na njivaj i doma, nego tudi včijo se nekelko, čiravno majo počitnice i ka je glavno, delajo vesele naše dobro Prekmurce s tem, da se navčijo lepji iger i je ob nedelaj i svetkaj predstavljajo ljudstvi, svojim vrlim rojakom.

Zdaj po dvamesečnih počitnicah se palik poslavljajo naši dijaki od svoji starišov, bratov i sester in idejo na novo delo, na nova trpljenja i mogoče ešče stradanje. Idejo ništèrni v Ljubljano, drugi v Maribor, ništèrni ostanejo bližje k svojimi domi v M. Soboti. Drugi palik idejo inan, kama je njihov poklic zove.

Poslavljajo se od svojega doma. Či gli ka je ločitev vsigdar žalostna, najbode kakšakoli a oni idejo le veselo nadeljavat svoje včenje, naj ednok morejo postanoti po dovršenji svojega včenja gotovi ljudje.

Starišom pa dela mnogo skrbi, kak bodo mogli šolariti poleg te velke dragoče svoje sini, a oni itak žrtvüjejo vse svoja trüde, noč na den obrnejo, delajo, trüdljo se, naj samo znajo, da ž njihovoga deteta postane enkrat pošten, vüčeni človek.

Našim dijakom pa kličeno: vstrajajte, bodite pridni i pošteni, vidite, da se stariši vaši skrbijo za vas, naj poštanete dobri vüčitelji, dobri uradniki. Mi takše potrebüjemo naše domače ljudj i našem Prekmurji. Na veselo videnje.

velko škodo, da morejo zgübiti eno šolsko leto. Mislimo, da to ne bo v korist nikomi ne državi i ne našoj kulturi, za štero je naravnost škodljivo. Prizadeti stariše so se ponovno obrnoli na višji šolski svet sprošnje, da se naj nemudoma odpre IV. razred na meščanskoj šoli, ka dobijo za odgovor, še ne vemo.

Uradna naznanila.

RAZGLAS.

Na državni babiški školi v Ljubljani se začne dne 2. novembra 1922. vüčni tečaj za babice s slovenskim vüčnim jezikom. Trajao bo do 31. avgusta 1923. i. t. j 10 mesecov. Sprejmejo se ženske, štere so ešče ne stare 40 let. ali so dokončale 24. leto, či znajo šteti i pisati. Vči se brez plače. Prosilce morajo vložiti prošnje za sprejem v babiško školo pri okr. glavarstvi do dne 10. okt. 1922.

Prošnji naj priložijo krstni i rojstni list, poročni list (či so omožene), smrti list, či jim je mož mro, potrdilo oblastva občinskoga, da so poštene, potrdilo zdravnika, za cepljene kóze (beoltáši biz.), šolsko spričevalo, ubožni list. Širmaške se sprejmejo brezplačno, bogatejše pa plačajo za hrano i stanovanje. — Dne 2. nov. 1922. se naj zglasijo za sprejemni izpit (vizsga) v drž. ženski bolnici v Ljubljani, Stara pot št. 3. (U. L. št. 90).

Draginjske doklade delavcov državnij prometnij naprav (železnic, cest itd.)

Delavci državnij prometnij naprav dobivajo poleg osnovne plače ešče osebnè i rodbinske doklade etak:

- Šteri so izvüčeni v kakšem obrti (zidarje, tišlarje itd.) dobijo 18, 20, 22, 25 dinarov na den po tom, kelko let že služijo.
- Neizvüčeni pri obrti dobijo 15, 17, 19, 22 dinarov.
- Neizvüčeni navadni delavci z žmetnov službov 15, 17, 18, 19 na den.
- Neizvüčeni stalno nameščeni delavci po 15 dinarov.
- Neizvüčeni nestalno nameščeni po 14-50 dinarov.
- Vajenci (inašje) po 9, 10, 12 dinarov.
- Delavske sirote brez očo i mater dobijo sirotinske prejemke po 5 dinarov na den za vsakoga.
- Vsi delavci pa dobivajo ešče rodbinske doklade po 3 dinare na den za ženo i deco.
- Ne dobivajo rodbinskij doklad oni, šteri majo posestvo ali majo odked več kak 1000 dinarov dohodkov na mesec, ali či prejemajo rodbinskij člani že kakšo pomoč od države.

Što šče celi zakon prečteti z mnogimi drugimi odredbami i izjemami glede doklad, naj prečte Uradni list od 15. jülja 1922. štev. 75. Dobi ga v obč. uradi.

Takše plače dobivajo delavci v Prekmurji, ar je Prekmurje v III. razredi glede doklad.

Kak dobimo nadomestitev izgübljenij obveznic predvojnij i vojnij avstroorgskij posojil: Po amortizacijskom postopanj pri svojem okr. sodišči nam sodišče dá prepis sodnoga sklepa, šteri se pošlje: a) za vögrske obveznice finančnomi ministri v Budimpešto; b) za avstrijske pa generalni direkciji drž. dugov na Dunaj, I. Singerstrasse od tü se proš potrdilo, da so dozđaj ne bile izdane nove obveznice i da so se ne izplačale obresti. To potrdilo se pošlje v Beograd generalni direkciji dugov v žigovanje. Zato se naj pošlje generalni direkciji dugov v Beograd prošnja za to, v šteroj naj stoji tudi, zakaj so se ne predložile obveznice v določenom časi. Prošnja mora biti kolkovana. (U. L. št. 75.)

Na rovaš.

Eden prištek — logar je ednoga Prekmurškoga logára strelo. Prekmurški logar, šteroga je ne agrarna reforma nastavila, je spunjavao svojo dužnost, je čuvao log i pri tom sedo pod drevom, svoj klobük je pa dole djao pred sebe. Na enkrat tam-tá pride „jugoslavski“ logar i od 20 stopajov strli na prvoga ino ga težko rani na levij roki i nogi. I zdaj te pride nesramna komedija, štero moramo „jugoslavskoj“ pravičnosti na rovaš zapisati. Te drugi logar, šteri je toga prvoga strelo, to pravi, ka je on vido na zemli klobük, pa je mislo, ka je lisica, zato je strelo. I oblast njemi to grdo laž verje. I on itak slobodno hodi okoli i puško nosi. Te prvi pa v sobočkom špitali leži ino je na levo roko i ного lazar na celo življenje.

Gospodje orožniki i sodniki, ste že vidili živo lisico, štera je na 20 stopajov počakala lovca? Je klobük spodoben k lisici? Ali moderne lisice klobük nosijo na glavi? Je slobodno ednomi logari na koj strliti, dokeč se ne prepriča, je li lisica, ali človek? Je slobodno takšemi človeki puško dati v roke, šteri na 20 stopajov ne vidi i ne ve razločiti človeka od lisice? Pravimo, ka bi se to obratno zgodilo, ka bi prekmurec strelo „jugoslavškoga“ prišleka, kaj bi te bilo? Tisti prekmurec bi že davno v temnici sedo i tam bi si premišlavao o razločki med človekom i lisicov.

Primitivna pravičnost zahteva, da se té slepi, ali neumen, ali morilski logar, šteri na 20 stopajov strela na svojega tovariša, takoj vrže iz logarske službe i se njemi odvzeme puška, da ne bude mogeo strelati na prekmurce.

Kaj bo z dolnjelendavskov meščanskov šolov?

Premišljevanje leto so bili trije razredi na tukajšnjoj meščanskoj šoli. Letos bi se mogao odpreti tudi štiri razred. Stariše so s tem pregovarjali, deca so čakala i se vpisala v IV. razred. Zdaj v začetki šolskoga leta, da bi se mogao začniti če pouk na šoli, se da naznanje starišom i deci od višjega šolskoga sveta v Ljubljani, da IV. razreda ne bo, ar državna „kasa“ to nedovoljuje, naj idejo nazaj v III. razred. A tako! Za naše šole vlada nema kredita, nema „novca“, mela pa za sokolski izlet v Ljubljani, za šteroga je na razpolago dala par lepi milijončkov. V našem šolstvi smo začeli iti rakovo pot. Samo le nazaj v srednjeveške čase! Šole treba zatvoriti, čemü vse to? G. Gangl, referent v višjem šolskom sveti za Prekmurje so svoječasno rekli, da rajši zaprejo v središči Slovenije par šol, kak pa ka bi v Prekmurji na obmejnem mestu ne bi bile dobre šole i dobri vüčitelji. Gde so zdaj te lepe oblübe? I ka je vzrok, da se v D. Lendavi ne more odpreti IV. razred? Ali je naša država res tako sirmaška, da ne bi mogla plačati poleg mnogih še enoga vüčitelja? To bi bila že nas sramota! Ali lahko nega vüčiteljov? V mnogih mestih jih je že preveč, da toliko nebi trebalo, kje komaj par vür poučavajo na den! Toda te vzrok tudi ne obstoji.

Trebalo bi samo malo dobre volje i malo več zanimanja za naše šole i stvar bi bila vsem na zadovoljnost rešena. Da pa ravnoč te dobre volje i toga zanimanje ne vidimo nindri. Či se ne odpre že letos takoj IV. razred na meščanskoj šoli, s tem do občütno prizadeti stariše, šteri zdaj že v druge šole ne morejo poslati svoje dece, ar je prepozno, deca do pa trpela

Glasi.

Slovenska Krajina.

Prekmurški dijaki v Maribori. V kn. šk. dijaškom semenišči v Maribori so dobili prekmurški dijaki častne službe. Osmošolec Kolenc je prefekt in knjižničar, osmošolec Bajlec je vodja verskih vaj, osmošolec Bakan je adjunkt v semeniški knjižnici.

Cerkvene vesti. Kak smo že poročali je vlč. g. Jožef Krantz, kaplan v M. Soboti imenovan za administratora na Tišino. Na njegovo mesto v M. Soboti pride vlč. g. kaplan Vincencij Kos iz Beltincev, g. Hauko iz Črensovec k Sv. Jurji, tamošnji g. kaplan Štefan Horvath pa v M. Soboti za kateheta.

Iz Zagreba je odiš v Rim P. Vladimir Horvat franciskan, dozdej prvi misionar iz Hrvatske, da za kratek čas odide na Kitajsko glasit sv. evangelij Kristušov.

Okrajno sodišče v D. Lendavi sprejme takoj 2 pisarniška pomočnika, katera sta zmožna slovenščine in seveda tudi madžarščine. Reflektanti naj pošljejo svoje lastno ročno pisane prošnje navedenemu sodišču.

Popravek. V zadnji številki Novin v članki: „Jako važno za naše volilce, — se nam je vrnila pomota, pisano je bilo namreč, da orožniki imajo volilno pravico. Pravilno more biti: orožniki nimajo volilne pravice. Glasom zakona o orožništvu čl. 1. so orožniki sestavni del stalne vojske kraljevine SHS i kak takšni nemajo volilne pravice. To v pojasnilo zavoljo preprečenja zmot.

Beltinci. Stanovsko obrtno društvo priredi v nedelo 24. t. m. Vinsko trgatv v hoteli pri „Kroni“ v Beltincih. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 2 Din. za obitelj (družino) 5 dinarjev. Vabila se posebej ne razpošljejo, za dobro došli obisk vabi odbor.

M. Sobota. Šola se je zopet začela. Rado vedni smo, jeli bodo brezverni učitelje palik pretepali deco kak pred par mesecami. Med počitnicami je bio blaženi mir i red. Za naprej pa nevemo, kaj se bo zgodilo. Najbrš bodo zopet cincali cele dneve Sokolsko himno, s šterov smo pa mi sobočani že do guta siti. Zdej že enkrat ščemo resno delo viditi.

Domača i svetovna politika.

Pred angleško-türsko vojno? Kak se vidi, türske zmage nad Grki v Maloj Aziji, ne gledajo mirno evropske velesile, cilo ne Anglija, štera se boji za svoj prestiž na vzhodi. Angleški poslanik v Rimi je izjavo, da Anglija nikak ne more iz rok pústiti Carigrada (Konstantinopolja) Rimski listi Anglijo krivijo, či pride bojna prek na evropska tla. Bulgarija mobilizira, njene čete ščejo zavzeti Dedeagač. Francija podpira Türke kak pravijo, je Francija oborožila kemaliste, Anglija pa stoji za Grčijov, Italija je pa pripravljena, da stopi na tisto stran, kak vedno, štera de zmagala. Stališče naše vlade še ne je jasno. Rumunski listi poročajo iz Brašove, da v slučaju, či bi med Grki i Bolgari vóvdarila bojna, bi Jugoslavija i Rumunija podpirale Grke. V türsko-grškom konfliktu je najbolje za interesirana Anglija, ide se najpre za morske ožine (tengersoros) i za Dardanele, štere je dozdej Anglija mela v rokah. Francuska vlada je mnenja gledoč na Dardanele, da bi za njihovo obrambo najbolše bilo, da bi se usnovala komisija, štera bi stala z delegatov zaveznikov i Turčije. — Tak izgleda zdaj svetovni mir. Či ščeš mir, pripravljaj se na boj.

Keliko so zgúbili dozdej Grki. Angorska vlada poroča, da so Grki dozdej zgúbili v vojni: 12 divizij i 5 divizijski poveljnikov z njihovimi štabi vred. Türske zgúbe so male i razpolagajo ešče z 20 nedoteknjenimi divizijami.

Madjarska je definitivno sprejeta z zvezo narodov.

LUDOVIK PINTARIČ BELTINCI

in

MARIJA PINTARIČ M. SOBOTA

POROČENA

BELTINCI, DNE 20. SEPT. 1922.

BREZ POSEBNOGA OBVESTILA.

ZDRAVJE

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najbolje blago, najtinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 120 Kr.

„ELZA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, sončne pege, zajedance, nabore, i t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 Kron.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lemlenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivejost i t. d., 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 Kron.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi. **RAZNO:** Lilijno mleko 24 Kr.; Brkomax 10 Kr.; najtinejši Hega-milica Dr. Klugera v veliki originalnih škatuljah 40 Kr.; najtinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 40 Kr.; puder za gospe v vrečkah 8 Kr.; zobni prašek v škatljah 12 Kr.; v vrečkah 8 Kr.; Sachet diševa za perilo 12 Kr. Schampoon za lasi 8 Kr.; rumenilo 12 listkov 48 Kr.; najtinejši parfem po 48 in 60 Kr.; Močna voda za lasi 80 Kr. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebaj računa.

EUGEN V. FELLER, lekarnar STUBICA donja 40—39 centrala št. 146. Hrovaško.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistedečega osvježujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštnino za vsakoga: 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica . 72 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice . . . 300 K
24 „ „ 8 „ „ . . . 560 K
36 „ „ 12 „ „ . . . 800 K

POŠTININE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obličje za kurja očesa 8 Kr. in 12 Kr.; Elsa mentolni klinčič 16 Kr.; Elsa posipalni prašek 12 Kr.; Pravo Elsa ribje olje 80 Kr.; Elsa voda za usta 48 Kr.; Elsa kolonska voda 60 Kr.; Elsa šumskimiris 60 Kr.; Glycerin 16 in 60 Kr.; Lysol, Lysoform 48 Kr.; Kineski čaj 4 Kr.; Elsa mrčešni prašek 16 Kr.; Štrup za podgane in miši po 16 i 20 Kr.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA 40—34. donja Hrovaško. Centrala št. 146.

Vsled podražjenja

bencina je bila Automobilna prometna d. d. v Ljubljani primorana zvišati vozne cene za 20%.

V Murški Soboti, dne 14. sept. 1922.

Automobilna prometna d. d. obrat M. Sobota.

Kraljevska monopolska velikoprodaja

Soli

za Prekmurje pri

Ivan Toplaki

D. Lendava.

Iz dobre rodbine 14 let star dečko, ki je izvršo II. razr. gimnazije prosi sprejem za vajenca v gostilno, trgovino ali mesarijo.

Ki bi ga sprejeli, naj se obrnejo na IVANA GLAVAC, gostilničara v BELTINCIH.

Lepo posestvo z gostilno

je na prodaj, obstoječe iz hiše, vseh gospodarskih poslopij, na prometnom kraju primerno za trgovino.

Obsega 26 plügov kat. o. od šteroga je pri hiši 4 pl. sadonosnika, 6 pl. njiv in 4 pl. senokoša i 15 minut od posestva 12 pl. gozda.

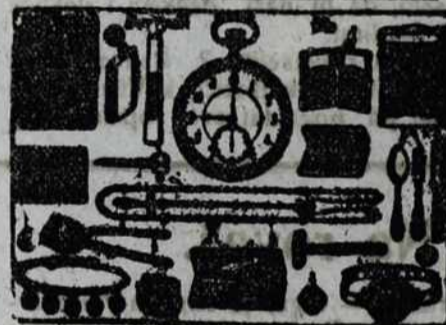
Na posestvi je tudi 8 glav živine.

Cena K 2,500.000.—

Poizve se pri

Fr. REŠEK, tob. trafika v BELTINCIH.

Našli bodete za lastno uporabo in DARILA predmete vzlatu, srebru, nakite, ure, verižice, prstane, uhane, narokvice in kerne spominke obeske, ter od raznih potrebčin kaj iščete

pri znani firmi SUTTNER po najnižjih dnevnik cenah v najlepšem modernem izdelku. Žilice, nože in vilice, škarje, žepne nože, doze za cigarete in duhan, strojeve za brijanje, naligače i. t. d.

vsebuje sjajni katalog s slikami od Tvorniške tvrtke H. SUTTER, LJUBLJANA št. 945. 20—20

Dr. FERDO ČERNE

fiškališ v Murški Soboti

je PRESELIL svojo KANCZALAJO iz Brumenove hiše V HIŠO POKOJNOGA fiškališa PALIJA HORVATA.

Proda se takoj: 1 kompletna nova spalna soba iz trdoga lesa, 1 kompletna jedilna soba, 1 soba za gospodje, 1 kompletne kuhinje in raznih servizov iz najtinejšega porcelana.

Poizve se v pisarni krajevnoga odbora SLS v M. Soboti. (Gostilna Peterka.)

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja Andrej Oset Maribor, Aleksandrova cesta 57. Telefon šte. 88.

Podpirajte „Novine!“

Jajca (belice) in perutnino plačuje po največjih dnevnih cenah

ALOIS ŠTIBLAR,
BUČEČOVCI pošta KRIŽEVCI.